

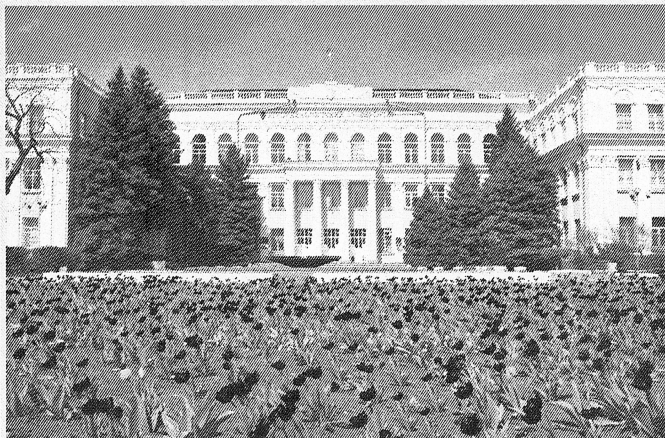
МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА
ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

**УДОСКОНАЛЕННЯ
НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ
В ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ**

Збірник науково-методичних праць

Мелітополь, 2011

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

УДОСКОНАЛЕННЯ
НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ
В ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Збірник науково-методичних праць

(ВИПУСК 15)

Мелітополь, 2011

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В АГРАРНИХ ВНЗ

Ломейко О.П., проректор з НПР, к.т.н., доцент
Іванченко О.А., декан факультету АТЕ, к.с.г.н., доцент
Федюшко М.П., заст. декана факультету АТЕ
Таврійський державний агротехнологічний університет

Анотація - в роботі приведено практичний приклад застосування інноваційного методу навчання при курсовому проектуванні студентів-агрномів у Таврійському державному агротехнологічному університеті.

Ключові слова – інновація, інтерактивне навчання, проектне навчання, ділова гри, креативність, інтерактивність.

Постановка проблеми. Здійснення розвитку вищої освіти у відповідності до Болонської конвенції передбачає вдосконалення державних стандартів вищої освіти, забезпечення доступності освіти та підвищення конкурентоспроможності випускників на міжнародному ринку праці. Також розвиток освіти в Україні в європейському контексті потребує посилення уваги до формування особистості, здатної до всебічного саморозвитку й самовизначення. Особливої уваги потребує підвищення культурного, творчого та інтелектуального рівнів студентської молоді у вищих навчальних закладах. Це викликає необхідність розробки нових науково-методичних підходів до формування потенціалу творчої особистості студента, удосконалення творчої та інтелектуальної сфер, оскільки студентський вік є періодом найбільш інтенсивного розвитку особистості.

На сучасному етапі розвитку вищої освіти до науково-педагогічних працівників висуваються підвищені вимоги щодо ведення навчально-педагогічного процесу. Сучасний педагог має бути фахівцем високого рівня, здатним ефективно вести навчальний процес із застосуванням найсучасніших наукових досліджень, технологій, методик та засобів, а також уміти розробляти власні новітні методи й підходи щодо його вдосконалення. Особливої уваги потребує здатність викладача створити творчу атмосферу в навчальному процесі, яка буде мотивувати студентів до необхідності прийняти нестандартне рішення, вплине на розвиток творчого мислення, на процес інтелектуальної творчості. Сьогодення вимагає від вищої школи випускати не просто обізнаних фахівців, а професіоналів, здатних гнучко реагувати на швидкі зміни в сучасному світі.

Такі поняття й категорії, як «творче мислення», «творча особистість», «креативність», «інтелектуальна творчість», набувають у сучасному світі

особливого сенсу, адже фахівці, які мають у своєму арсеналі такі якості, високо цінуються в різних сферах. Ми вважаємо дуже важливим виховання творчої особистості студентів, які навчаються в системі вищої аграрної освіти. Це стосується молодих людей, які навчаються за різними напрямками підготовки, зокрема студентів аграрних ВНЗ, загальна кількість яких складає близько 16 % усіх ВНЗ України. Одне з завдань аграрної освіти – підготовка кадрів для села, спеціалістів агропромислового комплексу, що здатні працювати в ринкових умовах господарювання. Спеціалістів, які б забезпечували не тільки економічно ефективне виробництво в сільському господарстві, а й загалом відбудову сільських територій, інфраструктури та сприяли розвитку українського села. У цій сфері необхідно не тільки творче використання своїх знань і вмінь, але й творчий підхід до спілкування, ефективного управління. Саме для успішного виконання цих завдань, для розбудови українського села аграрні вищі навчальні заклади мають удосконалювати навчально-педагогічний процес з урахуванням виховання особистісних якостей ефективного фахівця, що відповідають сучасним вимогам.

Аналіз останніх досягнень. На думку одного з перших дослідників феномену творчого мислення Дж. Гілфорда [1], його сутність може бути розкрита через такі особливості: оригінальність і незвичність висловлюваних ідей, прагнення до інтелектуальної новизни у вирішенні завдання (проблеми), здатність бачити предмет (можливості його використання) під новим кутом зору і продукувати ідеї в невизначеній ситуації (тобто за відсутності передумов для формування нових ідей). Завдячуючи цим властивостям, реалізується прогностично-перетворювальна функція інтелекту, здійснюється творча діяльність людини в різних сферах її професійних і непрофесійних інтересів. Рівень мислення творчої особистості характеризується: самостійністю, гнучкістю, аналітичністю, розсудливістю, винахідливістю, глибиною думки, дотепністю, кмітливістю. Важливим є поняття «креативності» (від англ. creativity) – рівень творчої обдарованості, здібності до творчості, що складає відносно стійку характеристику особистості [1].

Сучасними дослідниками, педагогами, психологами моделюються різні методи формування та розвитку креативності, виховання творчого, здатного до нестандартного мислення майбутнього фахівця. Один з методів стимулювання схильностей студентів до творчого, евристичного оволодіння навчальним матеріалом – раціональне використання елементів проблемно-пошукового навчання у всіх формах навчально-виховної роботи: лекціях, семінарах, практичних заняттях, лабораторних заняттях, практиці за фахом, курсових і дипломних роботах, у діяльності студентських наукових та творчих гуртків і т. д. Проблемне навчання розвиває у студента пізнавальну самостійність і формує творчий підхід до справи. Воно ставить студента в нові умови: майбутній фахівець виступає в навчальному процесі як першовідкривач істини. Проблемне навчання вчить студента думати,

мислити. Зміни в навчальному процесі, широке впровадження в усіх формах навчальних занять методів проблемного навчання сприяють формуванню творчо-активного фахівця, який вміє самостійно добувати знання, удосконалюватися у своїй кваліфікації, творчо керувати своєю діяльністю.

Інтенсивному розвитку вищевказаних необхідних якостей молодой людини сприяє проведення ділових ігор та інші проектні методики, особливо при вивченні дисциплін агрономічного циклу. На думку сучасних педагогів-практиків, які працюють у сфері аграрної освіти, надзвичайно корисним є проведення ділових ігор з метою якісної підготовки майбутнього фахівця для реальної практичної діяльності на виробництві [2]; актуальним є поняття «інтерактивність» як принцип колективної взаємодії [3]; також цікавість викликають нові технології виховання творчого фахівця в навчальному процесі аграрного ВНЗ.

Психологів та педагогів здавна цікавила проблема творчого мислення. На думку Дж. Гілфорда, творче мислення є *оригінальним* – людина шукає власне розв'язання проблем; *гнучким* – людина вміє при потребі змінити свою попередню думку, по-новому підійти до розв'язання найбільшчужих питань; *глибоким* – людина вміє бачити нові, приховані від сприйняття проблеми завдання. Застосування нових (активних) методів навчання спрямоване на виховання саме цих якостей творчої людини. Розв'язання поставленого завдання – завдання інтерактивних навчальних технологій. Термін «інтерактивний» (з англійської *inter* – взаємний, *akt* – діяти) означає «здатний до взаємних дій, діалогу». Це співнавчання, взаємонавчання, де й студент, і викладач є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, що організовують свою діяльність на основі партнерства, розуміють та рефлексують з приводу того, що вони знають, уміють і здійснюють. Однією з новітніх, інноваційних форм навчання є *проектне навчання*. Сенс проектної технології – у функціонуванні цілісної системи дидактичних засобів (змісту, методів, прийомів тощо), що адаптує навчально-виховний процес до структурних та організаційних вимог навчального проектування. Воно, у свою чергу, передбачає системне й послідовне моделювання тренувального розв'язання проблемних ситуацій, що вимагають від учасників освітнього процесу пошукових зусиль, спрямованих на дослідження та розроблення оптимальних шляхів їх розв'язання (проектів), їх неодмінний публічний захист та аналіз підсумків упровадження.

Проектне навчання має безліч варіантів:

- за тривалістю роботи над завданням (від одного заняття до півріччя або року (журсові роботи));
- за формами організації (індивідуальна або групова робота);
- за формами представлення результатів роботи (письмовий або усний звіт, презентація, захист).

Постановка завдання. Сучасний педагог – об'єкт навчально-виховного процесу – повинен не тільки цікавитися новітніми технологіями навчання,

але й вдало їх застосовувати у своїй педагогічній практиці. Як приклад можна навести організацію навчання студентів 3 курсу спеціальності «Агрономія» на факультеті Агротехнологій та екології Таврійського державного агротехнологічного університету.

Основна частина. «Землеробство» є дисципліною сучасною. Метою якої є формування у студентів знань і умінь з наукових основ землеробства, сучасних екологічно-безпечних та екологічно-доцільних заходів у боротьбі з бур'янами, проектування раціональних сівозмін, системи обробітку ґрунту та особливостей ведення біологічного землеробства. Отже, перед викладачем стоїть завдання не тільки передати знання на теоретичному рівні, але й навчити їх практично використовувати. Таке педагогічне завдання стоїть перед викладачем будь-якої дисципліни, але особливість опанування землеробством полягає в максимальній активізації своїх знань для отримання високих врожаїв. Тож, однією з форм контролю знань, умінь і навичок студентів, окрім традиційного опитування, контрольних робіт та тестів, стала розробка проекту у вигляді курсової роботи, презентація якої зазвичай запланована на фінальне практичне заняття. Кожний студент індивідуально отримує завдання на початку вивчення цієї дисципліни. У ході вивчення основних тем з землеробства студент вирішує свою проблему і проводить самостійно розрахунки.

Завдання було поставлене таким чином, щоб створений проект (курсорова робота) було представлено не тільки науковим обґрунтуванням, але й мультимедійною презентацією, виконаною як на електронному носії, так і в надрукованому вигляді. Студенти регулярно консультувалися з викладачем; завдання виконували в час, призначений для самостійної роботи. Результати своєї роботи студенти урочисто презентували на завершальному практичному занятті, яке, завдяки тому, що кожен студент хотів ознайомитися з проектами своїх колег, перетворилося на студентську науково-практичну конференцію. На конференцію також завітали викладачі кафедри загального землеробства. Конференція проходила у форматі публічного захисту проектів, де питання ставили як студенти-глядачі, так і викладачі.

Висновки. У цілому, завдяки компіляції новітніх активних методів навчання – інтерактивного навчання, проектного навчання та ділової гри – ми отримали новий ефективний метод навчання однієї з дисциплін агрономічного циклу. Завдяки використанню проектної методики студенти вчатьса самоорганізовуватися та бути відповідальними, формувати весь проект від початку до кінця, використовуючи сучасні інформаційні технології, а також розвивають свою інтелектуальну творчу сферу, творче мислення. Така методика готує студента аграрного ВНЗ до майбутньої діяльності таким чином, щоб його особистісні та професійні якості відповідали найсучаснішим вимогам. На таких заняттях майбутній агроном вчиться бути гнучким у складній ситуації, розвиває творче мислення та

винахідницькі якості як важливу складову його майбутньої професійної діяльності, зокрема в перспективній аграрній сфері.

Література

1. Волкова М.П. Педагогіка: Посібник для студентів.-- К.: Академія, 2001. - 576 с.
2. Голубева М.О., Єгорова В.В. Порівняльний аналіз проблемного навчання та методу випадків і ситуацій //Наукові записки.
3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посібник.- К.: Академвидав, 2004. - 352 с.

THE IMPLEMENTATION OF THE INNOVATIVE METHODS OF EDUCATION IN AGRARIAN HIGHER ESTABLISHMENTS

Summary

The practical example of the implementation of innovative methods of education when students of Tavria state agrithnological university making projects is presented in the scientific work.

ЗМІСТ

Кюрчев В.М., Ломейко О.П., Рижков А.О. Перспективи та шляхи впровадження дистанційного навчання	4
Карасєв О.Г., Аблогін М.М. Наука і освіта: інтеграція і розвиток	13
Бакіна Т.В. Реалізація дидактичних умов ефективного формування творчого мислення студента в освітньому процесі ВУЗу	16
Белоус Н.В. Умовля індивідуалізації обучения професіонального общення на иностранном языке в неязыковых ВУЗах	22
Болтянський Б.В., Болтянська Л.О. Роль дисципліни «Методика викладання дисципліни» у програмі підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр»	25
Браташ О.В. Стимулювання як один з дієвих методів підвищення якості знань студентів	29
Вельчева О.І. Використання ресурсів мережі інтернет у навчанні іноземних мов	32
Виноградова М. С. Використання інноваційних інформаційних технологій при вивченні іноземної мови	35
Гарасєв П.І. Дашивець Г.І. Шляхи підвищення якості дипломного проектування на кафедрі «Технічний сервіс в АПК»	40
Гранкіна О.В., Гранкін С.Г. Активізація навчального процесу та забезпечення міждисциплінарних зв'язків при курсовому проектуванні на прикладі дисципліни «Технологія ремонту»	43
Дереза О.О., Дереза С.В. Роль практичної підготовки майбутніх фахівців в сучасному вищому навчальному закладі	48
Єлісєєв І.А. Сучасні форми та методи роботи на уроках англійської мови	51
Жукова Т.В. Дискусія як метод активізації студентів на заняттях з іноземної мови	60
Зінов'єва О.Г. Використання інформаційних технологій при викладанні дисципліни «економіко-математичне моделювання»	63
Ілляшенко К.В. Використання кейс-методу у вивченні економічних дисциплін	67
Исакова Е. И. Паршин Б. А., Кормилина О.В. Наука в культуре	70

современной цивилизации.

Карман В.М., Карман С. В. Індивідуалізація навчання як проблема вищої освіти	74
Кормилина О.В. Благотворительные заведения украинской греко-католической церкви	79
Кормилина О.В., Паршин Б. А., Исакова Е. И. Человек и религия.	84
Бойко О.В. Халіман І.О. Впровадження комп'ютерних технологій у викладанні дисциплін	87
Кравець Е.А. Исследование причин роста потребления наркотиков и алкоголя среди молодежи.	92
Кривонос І. А. Методичні прийоми для навчання латинської мови студентів аграрних спеціальностей	96
Лукіна Г.І. Використання сучасних методів навчання при викладанні економічних дисциплін	99
Болтянська Н.І. Проведення експертизи якості знань в системі підготовки бакалаврів у ТДАТУ	105
Мілько Д.О., Педченко Г.П. Інноваційні освітні технології у викладанні технічних дисциплін	109
Мунтян С.Г. Презентація як засіб індивідуалізації навчання іноземної мови професійного спрямування	112
Паршин Б.А., Паршина А.Б. К вопросу о национальной идее	118
Паршин Б.А., Паршина А.Б. Украина на перепутье альтернативной энергетики	122
Паршин Б.А., Паршина А.Б. Адміністративно-територіальна реформа в Україні: перспективи та етапи її проведення	128
Плаксін О.А. Формування і реалізація нової якості випускника вищого навчального закладу	134
Попова І.О., Нестерчук Д.М., Квітка С.О. Використання тестових завдань для контролю і корекції знань студентів з теоретичних основ електротехніки.	139
Почерніна Н.В. Методика формування завдань до державного іспиту з економічної теорії	143
Єлісеєв І.А. Соціокультурні завдання як засіб поповнення загальнокультурної компетентності з іноземної мови	149
Ломейко О.П., Іванченко О.А., Федюшко М.П. Застосування	153

інноваційних методів навчання в аграрних ВНЗ

- Карман С.В., Карман В.М.** Формування системи професійних компетенцій студентів економічних спеціальностей спільно з роботодавцями. 158
- Шокарев О.М.** Тематика дипломних робіт при підготовці магістрів за спеціалізацією технічний сервіс в АПК 162
- Паршин Б.А., Исакова Е.И., Кормилина О.В.** Формирование политической личности (в контексте межпредметных связей). 165
- Кормилина О.В., Дударева М.Ш.** К понятию «социальная политика». 170
- Дударева М.Ш., Кормилина О.В.** О некоторых принципах социальной политики 173
- Хассай Д. В., Мілаєв О. І., Міщенко А. Д.** Організація і методика проведення занять з волейболу серед студентів вищих навчальних закладів. 177
- Шлеїна Л.І.** Мова, мовлення, мовна комунікація 182
- Халабузарь Н.В.** Learning strategies in teaching english in the non-linguistic higher educational establishments. 186
- Брагінець А.М., Брагінець С.М.** Як навчаємо і що отримуємо 190
- Скляр О.Г., Скляр Р.В.** Методика виконання індивідуального завдання з дисципліни «Машини та обладнання для тваринництва» 193